

دستورالعمل تاسیس مراکز بهداشت کار

تهیه کننده: اداره کل بهداشت حرفه ای

مستندات قانونی:

ماده ۸۵ قانون کار: برای صیانت نیروی انسانی و منابع مادی کشور رعایت دستورالعمل هایی که از طریق شورای عالی حفاظت فنی (جهت تامین حفاظت فنی) و وزارت بهداشت، درمان آموزش پزشکی (جهت جلوگیری از بیماری های حرفه ای و تامین بهداشت کار و کارگر و محیط کار) تدوین می شود. برای کلیه کارگاه ها، کارفرمایان، کارگران و کارآموزان الزامی است.

تبصره ۱ ماده ۹۶ قانون کار: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مسئول برنامه ریزی کنترل ارزشیابی و بازرسی در زمینه بهداشت کار و درمان کارگری بوده و موظف است اقدامات لازم را در این زمینه به عمل آورد.

فصل اول: کلیات

ماده ۱: به استناد ماده ۸۵ و تبصره ۱ ماده ۹۶ قانون کار، دستورالعمل تاسیس مراکز بهداشت کار با اهداف و وظایف زیر تهیه و تصویب می شود:

- الف) حفظ و ارتقاء سطح سلامت جسمی و روانی و اجتماعی کارگران.
- ب) شناسایی و ارزشیابی عوامل زیان آور و ایجاد شرایط کار استاندارد.
- ج) شناسایی عوامل حادثه آفرین و حذف عوامل مزبور در جهت جلوگیری از حوادث ناشی از کار.
- د) انجام معاینات قبل از استخدام به منظور به کار گماردن در مشاغل که متناسب با ظرفیت های جسمی و روانی آنان باشد.
- ه) انجام معاینات ادواری و اختصاصی به منظور شناسایی از پیشگیری از بیماری های ناشی از کار و درمان به موقع بیماری ها و حفاظت کارگران از خطراتی که سلامتی آن ها را تهدید می نماید.
- و) شناسایی معلولیت های ناشی از کار و ارائه خدمات نوتوانی در صنعت.
- ز) ایجاد پل ارتباطی بین واحدهای تابعه اداره کل بهداشت حرفه ای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و واحدهای تولیدی برای همگامی و هم سو نمودن فعالیت های بهداشت حرفه ای.
- ح) همکاری و ایجاد هماهنگی بین مدیریت واحد تولیدی و مسئولان واحدهای تابعه اداره کل بهداشت حرفه ای وزارت بهداشت. درمان و آموزش پزشکی برای انجام مطالعات اپیدمیولوژیک بیماری های ناشی از کار.

ط) ارائه نظرات پیشنهادی در خصوص شرایط کار و کارگر و محیط کار به کارشناس مسئول شبکه بهداشت و درمان منطقه بررسی و طرح در کمیته فنی بهداشت حرفه ای کشور مستقر در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

ماده ۲: از نقطه نظر این دستورالعمل اصلاح مرکز بهداشت کار به مراکز اطلاق می شود که در محل کار یا در نزدیکی آن تشکیل می گردد و فعالیت عمده و اساسی آن در حوزه اهداف و وظایف ذکر شده می باشد.

ماده ۳: با توجه به اهمیت کارگاه، مرکز بهداشت کار می تواند منحصر به یک کارگاه (مرکز مستقل) و یا مشترک بین چند کارگاه (مرکز مشترک بهداشت کار) باشد. مرکز مشترک بایستی صنفی یا منطقه ای باشد.

ماده ۴: تعیین نوع مرکز بهداشت کار و کارگاه هایی که می توانند مشترکاً تشکیل یک مرکز بهداشت کار را بدهند، توسط کارشناس مسئول بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت شهرستان منطقه تعیین می گردد.

ماده ۵: مراکز مشترک کار نمی توانند از قبول عضویت کارگاهی که واجد شرایط است امتناع کنند.

ماده ۶: مراکز بهداشت کار اعم از مستقل و مشترک دارای پرسنل زیر می باشند:

الف) پزشک تمام وقت یا نیمه وقت

ب) کارشناس ارشد بهداشت حرفه ای یا کارشناس بهداشت حرفه ای

ج) کاردان بهداشت حرفه ای

د) بهداشتیار کار

ه) کاردان پرستاری

و) سایر تخصص های مورد نیاز

تبصره ۱: برآورد تعداد پرسنل مورد نیاز برای پاسخگویی به حداقل نیاز بهداشتی شاغلین بر طبق ضوابط ستاد شبکه های بهداشت درمانی کشور می باشد.

تبصره ۲: در واحدهای تولیدی بزرگ ملی کارفرمایان موظف به ارائه خدمات بهداشتی درمانی در قالب پلی کلینیک های تخصصی می باشند.

تبصره ۳: سرپرستی مراکز بهداشت کار در صورت وجود پزشک متخصص طب کار یا صنعتی تمام وقت به عهده وی، در غیر این صورت سرپرستی به عهده کارشناس بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت کار خواهد بود.

فصل دوم: سازمان

ماده ۷: کارگاه های مشمول قانون کار باید دارای مراکز بهداشت کار باشند این مراکز باید بر طبق مقررات این دستورالعمل تشکیل گردیده و مورد تأیید و قبول وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار گیرد.

ماده ۸: مادامی که ایجاد فوری مراکز بهداشت کار در کلیه کارگاه ها و موسسات میسر نباشد این مراکز در وهله اول و حداکثر در مدت یک سال از تاریخ تصویب این دستورالعمل در کارگاه های زیر تشکیل می گردد:

(الف) در کارگاه هایی که تعداد کارگران آن بیش از ۵۰۰ نفر می باشد.

(ب) در کارگاه هایی که از لحاظ سلامتی کارگر، ملزم به ارائه مراقبت های مخصوص می باشند (نوع کارگاه هایی که اشتغال در آن ها مستلزم مراقبت های مخصوص است از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و اعلام خواهد شد).

(ج) در معادنی که تعداد کارگران آن بیش از ۱۰۰ نفر می باشد.

در کارگاه هایی که بیش از یک شیفต์ فعالیت دارند و تعداد کارکنان آن ها بیش از ۲۰۰ نفر می باشد.

فصل سوم: وظایف مراکز بهداشت کار:

الف) مراقبت های پزشکی: شامل کلیه اقدامات لازم در زمینه معاینات پزشکی و آزمایشات مربوطه جهت تشخیص سطح سلامت شاغلین می باشد.

مبحث اول: معاینات قبل از استخدام

ماده ۱: کارگران و کارآموزان قبل از اشتغال به کار یا کارآموزی بایستی مورد معاینه و آزمایشات پزشکی قرار گیرند.

تبصره ۱: برای کلیه مشاغل در درجه اول آزمایشات زیر انجام پذیرد:

۱- پرتونگاری از قفسه سینه ۲- آزمایشات روتین از نمونه های بیولوژیک (خون وادرار)

۳- آزمایشات و معاینات اختصاصی براساس نوع شغل.

تبصره ۲: نوع معاینات و آزمایشات با توجه به شغل مورد نظر با نظر پزشک مرکز و پیشنهاد کارشناسان بهداشت حرفه ای تعیین می گردد.

۱- اعتیاد به الکل و مواد مخدر و بیماری های مقاربتی

۲- ابتلاء به بیماری های روانی ۳- ابتلاء به سل ریوی و بیماری های مسری دیگر

۴- بیماری های ناشی از کار قبلی وی و قابلیت جسمی و روانی در رابطه با شغل مربوطه.

ماده ۱۰: پس از انجام آزمایشات مندرج در ماده ۹ در صورت پذیرش، برگ گواهی صلاحیت اشتغال به کار از طرف پزشک مرکز بهداشت کار صادر و به کارفرما داده می شود. که در پرونده بهداشتی کارگر بایگانی و در هنگام بازرسی در اختیار کارشناس بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت شهرستان منطقه گذارده می شود، علاوه بر گواهی فوق نتیجه آزمایشات در برگ آزمایش که حاوی تمام نکات باشد منعکس می گردد. این برگ آزمایش که جزو اسرار پزشکی محسوب می گردد فقط ممکن است در اختیار پزشک کارگاه و کارشناس بهداشت حرفه ای و یا مقامات صلاحیت دار مرکز بهداشت شهرستان منطقه قرار گیرد.

تبصره ۱: مواردی که اعلام بیماری اجباری است از این قاعده مستثنی می باشد.
تبصره ۲: نمونه فرم معاینات قبل از استخدام و برگ آزمایش و گواهینامه توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و اعلام خواهد شد.
تبصره ۳: مسئولیت انجام معاینات قبل از استخدام به عهده پزشک مرکز بهداشت کار است و هزینه آزمایشات تشخیص طبی به عهده کارفرما می باشد.

معاینات دوم : معاینات ادواری :

ماده ۱۱ : کارگران کارگاه باید حداقل سالی یک بار مورد معاینه پزشکی قرار گیرند و نتایج آن در پرونده بهداشتی آنان منعکس گردد.

ماده ۱۲ : پزشک کار باید ترتیبی دهد که کارگران شاغل در کارهای سخت و زیان آور، کارگران کمتر از ۱۸ سال، زنان باردار، مادران شیرده و معلولین، تحت مراقبت های پزشکی ویژه ای قرار گیرند. حداقل فواصل تجدید معاینات این افراد برابر قوانین و مقررات مربوطه می باشد کارفرما مکلف است نسبت به انجام دستورات پزشک مرکز بهداشت کار اقدام نماید.

تبصره ۱: فرم معاینات ادواری و نوع آزمایشات لازم بر حسب شغل توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و اعلام خواهد شد.

ماده ۱۳: پزشک موظف است در صورت مشاهده هر گونه علائم مربوط به بیماری ناشی از کار، مراتب را فوراً به کارفرما و کارشناس بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت شهرستان منطقه جهت بررسی و ارزشیابی محیط کار اعلام نماید.

مبحث سوم : معاینات پزشکی در موقع برگشت به کار

ماده ۱۴: بعد از غیبت مربوط به بیماری حرفه ای و یا حوادث ناشی از کار و یا غیبت بیش از سه هفته مربوط به بیماری های غیر حرفه ای یا غیبت های مکرر آزمایش پزشکی قبل از شروع مجدد به کار

اجباری خواهد بود این اقدامات مشخص می نماید که کارگر می تواند به کار قبلی خود بازگردد یا لازم است موقتاً و یا به طور دائم در شغل دیگری به کار گمارده شود.

مبحث چهارم: آزمایشات تکمیلی

ماده ۱۵: در صورتی که پزشک مرکز بهداشت کار تشخیص دهد آزمایشهای تکمیلی به منظور تشخیص نهایی بیماری ضروری است، کارفرما مکلف است هزینه های مربوطه را متقبل گردد.
تبصره ۱: مدت زمان لازم برای انجام کلیه مراقبت های پزشکی جزو مدت و ساعات کار و یا اضافه کار کارگران محسوب می گردد.

ب: خدمات بهداشتی در کارگاه

ماده ۱۶: در موارد زیر نظارت و ارائه خدمات بهداشتی به عهده کارشناس ارشد یا کارشناس بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت کار بوده و کارفرما مکلف به انجام دستورات وی می باشد:

۱- بهداشت عمومی کارگاه از نظر نظافت داخلی ساختمان، نظارت بر تامین و حفظ شرایط بهداشتی در تاسیسات و رفاهی شامل حمام، توالت، دستشویی، رختکن، محل استراحت کارگران، شیرخوارگاه و باشگاه و نمازخانه و تامین آب آشامیدنی بهداشتی، دفع صحیح فاضلاب و زباله های صنعتی و غیر صنعتی و سایر موارد می باشد (موضوع ماده ۴ قانون کار جمهوری اسلامی ایران)

تبصره: شرایط بهداشت عمومی کارگاه ها و تاسیسات رفاهی آن ها برابر مفاد آئین نامه ماده ۱۵۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

۲- بهداشت محیط کار شامل نمونه برداری، ارزشیابی و کنترل کلیه عوامل زیان آور محیط کار (شامل عوامل فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیک) و مسائل ارگونومی در محیط کارگاه ها که می تواند سلامتی کارگران را به مخاطره اندازد.

تبصره ۱: روش های نمونه برداری، آنالیز و ارزشیابی عوامل زیان آور در صورتی که از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منطبق با روش های مذکور باشد و در کلیه موارد نتایج حاصله باید پس از تکمیل فرم های استاندارد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به کارشناس مسئول بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت شهرستان منطقه ارائه گردیده و یک نسخه از آن جهت پیگیری و ضبط در پرونده بهداشتی واحد تولیدی مربوطه بایگانی گردد.

تبصره ۲: ارائه روش های فنی و مهندسی جهت کنترل عوامل زیان آور محیط کار تا حدود مجاز پیشنهاد شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، به طوری که سلامتی شاغلین واحد تولیدی مربوطه تامین گردد.

انجام نمونه برداری و آزمایشات لازم بر روی نمونه آب مصارف بهداشتی و ثبت نتایج آن، بهبود شرایط کار از نظر اثرات نامطلوبی که کارگران به مناسبت شغل، نوع ابزار، محل انجام کار، سن، جنس، ساعت کار، نوع کار و مسائلی از قبیل نوبت کاری، کارمزدی و تسلسل کارها با آن مواجه هستند.

ج : خدمات بهداشتی اولیه و امداد رسانی:

ماده ۱۷: خدمات بهداشتی اولیه شامل مراقبت های بهداشتی می باشد که از طرف ستاد گسترش شبکه های بهداشتی درمانی کشور اعلام می گردد:

تبصره : ارائه این خدمات به عهده بهداشتیای کار دارای گواهینامه مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد.

ماده ۱۸: ارائه کمک های اولیه در مورد تصادفات، حوادث ناشی از کار و مراقبت های فوری در مورد مسمومیت ها برای جلوگیری از تشدید صدمات حاصله از وظایف مرکز بهداشت کار می باشد.

د : خدمات مشورتی

ماده ۱۹: مسئول مرکز بهداشت کار، مشاور بهداشتی مدیر کارخانه و عضو کمیته حفاظتی فنی و بهداشت کار کارگاه بوده و در جلسات کمیته های مذکور شرکت و در آن چه مربوط به امور بهداشتی و شرایط بهداشت کار و کارگر و محیط کار باشد اظهار نظر می نماید. کارفرما موظف است پیشنهادهای بهداشتی مسئول مرکز بهداشت کار را اجرا نماید و در صورت عدم توافق نظر مسئول بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت شهرستان منطقه قطعی خواهد بود.

ماده ۲۰: هر گونه تغییر در تکنولوژی خط تولید یا در نوع مواد اولیه، بینایی، نهایی باید به اطلاع مسئول مرکز بهداشت کار برسد تا در صورتی که تغییر مزبور از جنبه های بهداشتی مضر تشخیص داده شود. تذکر لازم به کارفرما داده شود.

ه : مطالعات و بررسی:

ماده ۲۱: مرکز بهداشت کار باید با بررسی علل و منشاء غیبت کارگران راه های پیشگیری از حوادث و بیماریهایی را که موجب تعطیل کار و غیبت کارگران شده است، تعیین و به کارفرما پیشنهاد نماید.

ماده ۲۲: مرکز بهداشت کار باید برای کلیه کارگران پرونده بهداشتی تنظیم نماید و آمارهای مربوط به حوادث و بیماریهای ناشی از کار و اطلاعات مربوط به شرایط بهداشت کار، کارگر، محیط کار و خدمات مرکز را بطور مرتب تهیه و به منظور بررسی نگهداری نماید.

ماده ۲۳: مسئول مرکز بهداشت کار موظف است در صورت مشاهده بیماری و حوادث ناشی از کار مراتب را به مراجع ذیصلاح اعلام نماید.

تبصره ۵: نمونه فرم های مخصوص گزارش و اعلام بیماری های ناشی از کار از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و در اختیار مراکز بهداشت کار گذاشته می شود.

ماده ۲۴: مسئول مرکز موظف است به محض مشاهده هر گونه عوامل زیان آور برای سلامتی کارگران و ساکنین اطراف واحد تولیدی مراتب را سریعاً به مقامات ذیصلاح اعلام نماید.

ماده ۲۵: شرکت در مطالعه و طبقه بندی مشاغل به منظور نظارت بر تطابق کار با کارگر و واگذاری کارهای مناسب به کارگران بالاخص کارگران معلول با توجه به توانایی جسمی و روانی آنان، از وظایف پزشک و کارشناس بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت کار است و کارفرما مکلف است موجبات انجام آن را فراهم نماید.

فصل چهارم: انتخاب و استخدام نیروی انسانی مراکز بهداشت کار

ماده ۲۶: استخدام پرسنل مرکز بهداشت کار پس از اعلام از طریق جراید و بر اساس چهارچوب مقررات واحد یا واحدهای تولیدی و با تأیید نهایی مسئول بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت شهرستان منطقه امکان پذیر خواهد بود.

ماده ۲۷: پرسنل مرکز بهداشت کار پس از عقد قرار داد با واحد تولیدی مربوطه، مکلف به گذراندن دوره کارآموزی به مدت دو هفته تحت نظر کارشناس مسئول بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت شهرستان منطقه، در همان مرکز یا واحدهای تولیدی دیگر می باشد.

ماده ۲۸: پزشک یا پزشکانی باید در مرکز بهداشت کار مشغول به خدمت شوند که اطلاعات کافی در زمینه بهداشت حرفه ای داشته باشند و مادامی که پزشک متخصص طب کار برای اشتغال در واحد تولیدی وجود نداشته باشد. کارفرمایان می توانند از پزشکان عمومی که دوره بهداشت حرفه ای را زیر نظر مراکز آموزشی صلاحیت دار و مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گذرانده اند. استفاده نمایند.

ماده ۲۹: پرسنل منتخب طبق قراردادی مشغول به کار می شوند. در قرار داد مذکور تمام نکات و کلیه وظایف ناشی از این دستورالعمل و شرایط استخدامی مخصوصاً مدت قرارداد کاملاً تصریح می گردد و یک نسخه از قرارداد مذکور جهت درج در پرونده مربوطه به مرکز بهداشت شهرستان منطقه ارسال می گردد.

فصل پنجم: شرح وظایف پرسنل مرکز بهداشت کار

ماده ۳۰: شرح وظایف پزشک مرکز بهداشت کار به شرح ذیل می باشد:

- ۱- همکاری در جذب نیروهای انسانی مرکز بهداشت کار در واحد یا واحدهای تولیدی و نظارت بر حسن اجرای وظایف محوله به مرکز بهداشت کار با توجه به دستورالعمل تاسیس مرکز بهداشت کار.
  - ۲- جمع آوری اطلاعات لازم در خصوص معاینات پزشکی خاص مشاغل موجود در واحد یا واحدهای تولیدی.
  - ۳- نظارت بر تشکیل پرونده های بهداشتی کارگران
  - ۴- انجام معاینات قبل از استخدام، دوره ای و اختصاصی مطابق با فرم های مربوطه.
  - ۵- اجرای برنامه های پیشگیری و بیماریابی مبارزه با بیماری های ناشی از کار با همکاری سایر پرسنل بهداشت حرفه ای
  - ۶- همکاری در اجرای برنامه های آموزشی با توجه به بیماری های احتمالی ناشی از کار.
  - ۷- همکاری با سایر کارشناسان بهداشت حرفه ای در اجرای طرح های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بالاخص در خصوص طرح های بررسی اپیدمیولوژیک بیماری های ناشی از کار.
  - ۸- همکاری در تشکیل دوره های بازآموزی و برگزاری سمینارها و کنگره ها.
  - ۹- اعلام بیماری های تشخیص داده شده (شغلی، غیر شغلی) به مرکز بهداشت شهرستان منطقه.
  - ۱۰- نظارت مستمر بر نحوه کار کاردان پرستاری شاغل در مرکز.
- ماده ۳۱:** شرح وظایف کارشناس ارشد یا کارشناس بهداشت حرفه ای به شرح زیر می باشد:
- ۱- جمع آوری اطلاعات و آمار مربوطه به وضعیت عمومی واحد یا واحدهای تولیدی در رابطه با اهداف و وظایف مرکز بهداشت کار.
  - ۲- جمع آوری اطلاعات در خصوص مواد اولیه، بینابینی، و نهایی و تکنولوژی تولید به منظور شناسایی عوامل زیان آور محیط کار مشاغل موجود در واحدهای تولیدی مربوطه.
  - ۳- جمع آوری اطلاعات لازم به منظور آگاهی از وضعیت بهداشت محیط کار و شناخت عوامل زیان آور محیط کار که به نحوی از انحاء به سلامت جسمی، روانی و اجتماعی شاغلین لطمه وارد می سازد.
  - ۴- نمونه برداری، اندازه گیری، آنالیز و ارزشیابی عوامل زیان آور محیط کار و ارائه طریق به منظور پیشگیری و کنترل عوامل مضره در محیط کار با توجه با استانداردهای موجود.
  - ۵- بررسی مسائل ارگونومیک محیط کار و ارائه نتایج آن به پزشک و ارائه روش های اصلاحی به کارفرمای واحد تولیدی مربوطه.

- ۶- بررسی و شناخت کارهای سخت و زیان آور در حرف گوناگون و تعیین اولویت جهت برنامه های اجرایی (با توجه به مفاد آئین نامه کارهای سخت و زیان آور).
- ۷- آشنایی با اصول خدمات بهداشتی اولیه (P.H.C) و نظارت بر حسن اجرای این خدمات به شاغلین توسط بهداشتیار کار.
- ۸- آشنایی با سیستم شبکه بهداشتی درمانی منطقه و نحوه ارجاعات.
- ۹- برنامه ریزی اجرایی در زمینه مبارزه با بیماری ها و مسمومیت ها و حوادث ناشی از کار با همکاری پزشک مرکز بهداشت کار.
- ۱۰- نظارت مستمر بر نحوه فعالیت کاردان بهداشت حرفه ای و بهداشتیار کار.
- ۱۱- تشکیل دوره ها و جلسات آموزشی جهت پرسنل واحد یا واحدهای تولیدی مربوطه.
- ۱۲- شرکت در جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار.
- ۱۳- اجرای دقیق دستورالعمل ها و ضوابط بهداشتی اعلام شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (در رابطه با ماده ۸۵ قانون کار) و آئین نامه های مربوط به سایر مواد قانون کار.
- ۱۴- ارائه راه حل های فنی و مهندسی در جهت رفع نواقص اعلام شده از طرف کارشناسان بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت شهرستان منطقه در ظرف مهلت مقرر.
- ۱۵- نظارت بر تامین آب آشامیدنی سالم و بهداشتی، دفع صحیح زباله و فاضلاب های صنعتی و غیر صنعتی و تاسیسات بهداشتی و رفاهی شامل حمام، توالت، دستشویی، رختکن، محل استراحت کارگران، شیرخوارگاه، باشگاه، نمازخانه مطابق با مفاد آئین نامه اجرایی ماده ۱۵۶ قانون کار.
- ۱۶- همکاری با مؤسسات تحقیقاتی منطقه در زمینه شناخت عوامل زیان آور محیط کار و همکاری در اجرای برنامه های تدوین استانداردهای کشوری و طرح های مربوطه.
- ۱۷- جمع آوری و ارسال به موقع آمار فعالیت های مرکز بهداشت شهرستان منطقه مطابق با فرم های استاندارد.

ماده ۳۲: شرح وظایف کاردان بهداشت حرفه ای به شرح زیر می باشد:

- ۱- همکاری با کارشناس بهداشت حرفه ای در جمع آوری اطلاعات و آمار مربوط به وضعیت عمومی، مواد اولیه، بینایی، نهایی و تکنولوژی کار
- ۲- همکاری با کارشناس بهداشت حرفه ای در نمونه برداری و اندازه گیری عوامل زیان آور محیط کار

- ۳- همکاری با کارشناس بهداشت حرفه ای در ارزشیابی عدم انطباق شرایط کار با قابلیت های جسمی و روانی شاغلین واحد تولیدی مربوطه.
- ۴- اجراء برنامه های آموزش بهداشت به شاغلین با همکاری و نظارت کارشناس بهداشت حرفه ای.
- ۵- نمونه برداری از آب و فاضلاب با همکاری و نظارت کارشناس حرفه ای.
- ۶- انجام امور ارجاعی تحت نظارت کارشناس بهداشت حرفه ای.
- ۷- کمک به پزشک در تشکیل پرونده های پزشکی و انجام آزمایشات پاراکلینیکی (از قبیل اودیومتری، اسپیرومتری و اپتومتری)
- ۸- تکمیل پرسشنامه و فرم های آماری مربوطه برابر دستورالعمل های موجود و تهیه گزارش ماهیانه با نظارت کارشناس بهداشت حرفه ای و ارسال آن به مرکز بهداشت شهرستان منطقه.

ماده ۳۳: شرح وظایف کاردان پرستاری به شرح زیر می باشد:

- ۱- انجام امور اداری مرکز بهداشت کار.
- ۲- انجام کمک های اولیه و فوریت های پزشکی.
- ۳- کمک به بیماران در انجام دستورات درمانی پزشکان.
- ۴- کمک در معاینات پزشکی به پزشک مرکز بهداشت کار.
- ۵- همکاری در اجرای برنامه های آموزش کمک های اولیه در واحد تولید مربوطه.
- ۶- انجام خدمات مشورتی در غیاب پزشک.
- ۷- تنظیم و نگه داری پرونده پزشکی و تهیه گزارش ها و آمار مربوط به بیماری ها.
- ۸- نظارت بر امور کمک های اولیه در مرکز بهداشت کار و واحد تولیدی مربوطه.

ماده ۳۴: شرح وظایف بهداشتیار کار به شرح زیر می باشد:

- ۱- ارائه خدمات بهداشتی اولیه در چهارچوب اصول ارائه شده و مصوب ستاد گسترش شبکه های بهداشتی درمانی و طرح ارائه مراقبت های اولیه به کارگران.
- ۲- انجام امور ارجاعی کارشناس و کاردان بهداشت حرفه ای در زمینه مسائل بهداشت محیط کار و امور ارجاعی کاردان پرستاری در ارتباط با کمک های اولیه و امداد رسانی، پیگیری امور مربوط به ارجاع بیماران به سطوح بالاتر.

فصل ششم: محل و لوازم مراکز بهداشت کار

- ماده ۳۵:** مرکز بهداشت کار باید در محل مناسبی داخل کارگاه یا در مجاورت آن قرار داشته و دارای قسمت های زیر باشد:

- ۱- مرکز بهداشت کار با حداقل پرسنل باید دارای شرایط زیر باشد:

- الف) حداقل سه اطاق که وسعت هر یک از ۱۶ متر مربع کمتر نباشد.
- ب) اطاق مناسب جهت تجهیزات و وسایل اندازه گیری و انجام آزمایشات پاراکلینیکی.
- ج) اطاق یا محل مناسبی برای انتظار
- د) سرویس های دستشویی، دوش آب سرد و گرم و توالت بهداشتی.
- و) اطاق ها باید دارای دستشویی مجهز به آب سرد و گرم، تهویه مناسب و روشنایی کافی و وسایل لازم جهت گرم کردن و خنک کردن بوده و طوری ساخته شده باشند که هرگونه صدایی مانع معاینات پزشکی نگردد.
- ۲- در واحدهای تولیدی که تعداد شاغلین آن ها ایجاب می نماید تعداد پرسنل شاغل در مرکز بهداشت کار در هر مورد بیش از یک نفر باشد. محل کار، نوع و تعداد تجهیزات و لوازم مورد نیاز باید به تائید کارشناس مسئول بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت شهرستان منطقه باشد.
- ۳- کارگاه هائیکه از مرکز بهداشت کار مشترک استفاده می نمایند باید علاوه برداشتن محل و لوازم مندرج در فوق، در محل هر کارگاه نیز اطاق مناسبی جهت کمک های اولیه داشته باشند.
- ۴- صورت لوازم و وسایل مورد نیاز مراکز بهداشت کار و همچنین صورت کارگاه هایی که کار در آن ها مستلزم مراقبت مخصوص است از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و در اختیار کارفرمایان گذارده شود.
- ماده ۳۶:** دستورالعمل تاسیس مراکز بهداشت کار مشتمل بر شش فصل و ۳۶ ماده و ۱۵ تبصره می باشد، باستناد ماده ۸۵ و تبصره ۱ ماده ۹۶ تدوین و در تاریخ..... در کمیته فنی بهداشت حرفه ای کشور مطرح و در تاریخ..... به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسید و قابل اجرا است.